

УДК 375 (477.4) «1921»

DOI <https://doi.org/10.32782/2307-7778/2026.1.2>

Надія БІЛИК

кандидат історичних наук, доцент, докторант кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук

Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка,
вул. М. Кривоноса, 2, м. Тернопіль, Україна, 46027 (nadia-biluk@ukr.net)

Nadiia BILYK

PhD in History, Associate Professor, Doctoral Student at the Department of History of Ukraine, Archaeology,
and Special Branches of Historical Sciences

Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University,
2 M. Kryvonis Street, Ternopil, Ukraine, 46027 (nadia-biluk@ukr.net)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3166-7433>

**ГАЗЕТА «DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA TARNOPOLSKIEGO» ЯК ДЖЕРЕЛО
ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ ВОЄВОДСЬКОГО УПРАВЛІННЯ В ТАРНОПОЛІ (1921)**

Анотація. Метою статті є з'ясування інформаційного потенціалу газети «Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego» як важливого джерела у вивченні історії воєводського управління в Тарнополі (1921). **Методологія дослідження** ґрунтується на принципах історизму та міждисциплінарного підходу; у роботі застосовано історико-генетичний, історико-типологічний та історико-системний методи, а також методи джерелознавчої критики й контент-аналізу. **Наукова новизна** дослідження полягає в тому, що проаналізовано зміст газети «Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego», офіційного часопису Тарнопільського воєводства. Введено до наукового обігу публікації 1921 р., що презентують факти та події з історії воєводського управління в Тарнополі. У результаті проведеного дослідження зроблено **висновки**. Газета «Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego» – видання урядової територіальної адміністрації в Тарнопільському воєводстві, що відображало політику польської влади в період Другої Речі Посполитої. У газеті висвітлено закони й постанови центральної адміністрації у Варшаві, розпорядження та звернення тарнопільського воєводи. Презентовано відомості про створення та функціонування воєводського управління в Тарнополі у 1921 р., систематизовано офіційні дані щодо його департаментів, відділів, керівників. Статті в місячнику «Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego» містять інформацію про діяльність воєводи, процедуру ухвалення управлінських рішень, критерії відбору службовців на державні посади, а також відображають різноманітні аспекти соціокультурного життя регіону та міста Тарнополя як адміністративного центру в період Другої Речі Посполитої. Таким чином, це видання донині залишається унікальним джерелом знань з історії воєводського управління в Тарнополі, специфіки державного врядування Польської республіки на теренах Східної Галичини в 1921 р.

Ключові слова: відділ, воєвода, воєводське управління, газета, департамент, Друга Річ Посполита, Тарнопіль, Тарнопільське воєводство, «Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego».

**THE NEWSPAPER «DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA TARNOPOLSKIEGO»
AS A SOURCE FOR STUDYING THE HISTORY OF THE VOIVODESHIP
ADMINISTRATION IN TARNOPIL (1921)**

Abstract. The aim of the article is to determine the informational potential of the newspaper «Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego» as an important source for studying the history of the voivodeship administration in Tarnopil (1921). **The research methodology** is based on the principles of historicism and an interdisciplinary approach, employing historical-genetic, historical-typological, and historical-systemic methods, as well as methods of source criticism and content analysis. **The scientific novelty** of the research lies

in the fact that the content of the newspaper «Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego», the official periodical of Tarnopil Voivodeship, has been analyzed. Publications from 1921, presenting facts and events from the history of the voivodeship administration in Tarnopil, have been introduced into scholarly circulation. As a **result** of the conducted research, the following conclusions were drawn. The newspaper «Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego» was a publication of the governmental territorial administration in Tarnopil Voivodeship, reflecting the policy of Polish authorities during the period of the Second Polish Republic. The newspaper covered laws and decrees of the central administration in Warsaw, as well as orders and appeals of the Tarnopil voivode. Information on the establishment and functioning of the voivodeship administration in Tarnopil in 1921 is presented, and official data regarding its departments, divisions, and heads are systematized. Articles in the monthly «Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego» contain information about the activities of the voivode, the procedure for adopting administrative decisions, the criteria for selecting civil servants for public positions, and also reflect various aspects of the sociocultural life of the city of Tarnopil as an administrative center during the Second Polish Republic. Thus, this publication remains to this day a unique source of knowledge on the history of the voivodeship administration in Tarnopil and the specifics of state governance of the Polish Republic in the territories of Eastern Galicia in 1921.

Key words: division, voivode, voivodeship administration, newspaper, department, the Second Polish Republic, Tarnopil, Tarnopil voivodeship, «Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego».

Постановка проблеми. Одним із завдань уряду Другої Речі Посполитої було формування органів територіальної адміністрації в Східній Галичині. У вересні 1921 р. почали функціонувати воєводські управління у містах Львові, Станіславові, Тарнополі¹. Польська влада сприяла виникненню офіційної періодици, яка б відображала державну політику в регіоні. Газета «Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego», як друковане видання Тарнопільського воєводства, містила відомості про створення та функціонування воєводського управління в Тарнополі, про ухвалення розпоряджень і звернень тарнопільського воєводи, прийняття нових законів і постанов центральної адміністрації, спрямованих на інтеграцію західноукраїнських земель до Польської республіки.

Метою статті є з'ясування інформаційного потенціалу газети «Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego» як важливого джерела у вивченні історії воєводського управління в Тарнополі (1921). **Об'єктом дослідження** є офіційне видання Тарнопільського воєводства, в якому презентовано політику польської влади в період Другої Речі Посполитої.

Аналіз досліджень і публікацій. Діяльності польських органів державної влади, управління та самоврядування на території Східної Галичини в міжвоєнний період присвятили свої праці українські вчені Л. Бойцун, О. Дудяк, М. Марчук, Ю. Олійник, І. Патер, О. Рубльов, О. Юхимюк [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7], ін. Актуальність нашого дослідження зумовлена суспільним значенням газети «Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego», важливістю введення до наукового обігу нових джерел з історії воєводського управління в Тарнополі, що дозволяють реконструювати напрями діяльності урядової територіальної адміністрації в регіоні.

Виклад основного матеріалу дослідження. У 1921 р. польська влада започаткувала видання офіційної газети Тарнопільського воєводства під назвою «Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego» (укр. «Урядовий вісник Тарнопільського воєводства»). Перший номер часопису, що містив шість сторінок тексту польською мовою, оприлюднено 1 листопада 1921 р. На титульній сторінці газети було поєднано її назву з графічним зображенням білого орла (герба Польської республіки), вказано адресу редакції й адміністрації: «Tarnopol, Województwo» [8, s. 1]. Число було опубліковано у Золочеві (в друкарні Зукеркандля), наступні – у Тарнополі (в друкарні Леона Вежбіцького).

¹ Тарнопіль (пол. Tarnopol) – офіційна назва міста у період Другої Речі Посполитої. У 1944 р. спеціальним указом Президія Верховної Ради СРСР змінила назву міста на Тернопіль, область перейменовано з Тарнопільської на Тернопільську. Тут і далі у статті вживаємо топонім Тарнопіль – *авт.*

Зміст газети «Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego» становили польські законодавчі акти, які було оприлюднено у варшавських виданнях «Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej» і «Monitor Polski»; звернення, постанови й розпорядження тарнопільського воєводи; циркуляри очільників департаментів до повітового староства, офіційні оголошення тощо. Завданням редакції видання були публікації, «спрямовані на пробудження та підвищення економічного й культурного життя в усіх його проявах», а також інформування про здобутки воєводства в сфері історії, археології, нумізматики, мистецтва, народознавства, природознавства, статистики, торгівлі, сільського господарства, промисловості [14, s. 5].

На т. зв. «передовиці» газети в № 1 за 1921 р. було оприлюднено звернення тарнопільського воєводи Кароля Мечеслава Ольпінського «Do Ludności Województwa Tarnopolskiego!» (укр. «До населення Тарнопільського воєводства!»), в якому йшлося про законодавчі основи й функції воєводської влади. Відповідно до постанови Ради Міністрів Польської Республіки від 15 травня 1921 р., з 1 вересня 1921 р. воєводське управління в Тарнополі розпочало свою діяльність як політичний й адміністративний орган 2-ї інстанції. Повноваження державної адміністрації поширювалися на повіти з центрами у містах: 1) Борщів, 2) Броди, 3) Бережани, 4) Бучач, 5) Чортків, 6) Гусятин, 7) Кам'янка-Струмилова, 8) Підгайці, 9) Перемишляни, 10) Радехів, 11) Скалат, 12) Тарнопіль, 13) Тереховля, 14) Заліщики, 15) Збарж, 16) Зборів, 17) Золочів [10, s. 1]. Водночас воєвода К. М. Ольпінський наголосив: «Землі, які складають територію довіреного мені воєводства, безперечно, найбільше постраждали від війни і найдовше були знищені ворогом. Це також повідомлення про відновлення зруйнованих сіл і міст, про піднесення промисловості, про зміцнення громадської безпеки, про забезпечення кожному свободи віросповідання і свободи особистості відповідно до Конституції, прийнятої 17 березня 1921 р., – це буде напрямами мого урядування». Очільник воєводського управління підкреслив важливість дотримання закону, що «ґрунтується на традиції й науковій історії польської держави», підтвердив прагнення польського уряду «всіх громадян держави, незалежно від віросповідання та національності, оточити опікою і дати їм однакові права», закликав усіх громадян до виконання, «покладених на них громадянських обов'язків». Також воєвода у підсумку зазначив: «Тільки в такий спосіб влаштований зв'язок між громадянами та державою створить взаємну довіру й підстави до спільної праці» [10, s. 1]. Таким чином, воєвода К. М. Ольпінський виконував подвійну функцію: адміністративну, як керівник територіальної адміністрації, та політичну, як представник польського уряду.

«Поважний обсяг діяльності воєводи вимагав створення допоміжного апарату. Таким апаратом мало бути для нього воєводське управління. Видане на додаток до закону від 2 серпня 1919 р. виконавче розпорядження Ради Міністрів від 13 листопада окреслювало організацію воєводського урядництва, що мало складатися з департаментів і відділів. Водночас це розпорядження (арт. 39) одночасно наголошувало на засаді одноосібності керівництва адміністративним органом, який очолював воєвода, й допоміжності/підпорядкованості обслуговуючого його урядницького апарату» [6, с. 14].

У 1921 р. було сформовано «внутрішню організацію воєводства в Тарнополі» з десяти департаментів із відповідними відділами, призначено їхніх керівників. Загальна чисельність службовців адміністрації складала понад 40 чоловік, окремі посади були вакантними. Головним у територіальній урядовій адміністрації краю був департамент президіальний, який очолював Казімеж Яворчиківський; до підрозділу входили відділи: 1) президіально-персональний (кер. – Богуміл Герговіч), 2) громадської безпеки, преси і товариств (кер. – Кароль Шваж) [16, s. 2]. Цей сектор виконував завдання, що належали до компетенції Міністерства внутрішніх справ.

У структурі Тарнопільського воєводського управління було створено окремі департаменти й відділи, що виконували функції інших відомств. В офіційному виданні воєводства було подано перелік секторів:

I. Департамент адміністративний (начальник – Францішек Леурманн); відділи: 1) військовий (кер. – Роман Стясний), 2) з різних питань (кер. – Владислав Атхенштадт), 3) метричний (кер. – Владислав Атхенштадт), 4) зв'язку та засобів сполучення (кер. – Міхал Вежховський).

II. Департамент самоуправління (начальник – Мечислав Табеау); відділи: 1) муніципальний (кер. – Едмунд Зубжицький), 2) мистецтва та культури (кер. – Едмунд Зубжицький).

III. Департамент бюджетно-економічний (начальник – Юзеф Днестжанський); відділи: 1) бюджетно-адміністративний (кер. – Тадеуш Вуйцікевіч), 2) економічний (кер. – Леопольд Вербер), 3) бухгалтерський і бюджетно-економічний (кер. – Оттон Кохмонн).

IV. Департамент віросповідань (начальник – Константи Дес Логес); 1) релігійний відділ (кер. – Якуб Кульчицький).

V. Департамент сільського господарства й ветеринарії (начальник – д-р Павел Мазурек); відділи: 1) адміністративно-правничий, сільськогосподарський і ветеринарний (кер. – Болеслав Гаспарський), 2) технічний і лісогосподарський (кер. – інспектор округу Вінцентій Мазуркевіч), 3) фаховий сільськогосподарський, 4) фаховий ветеринарний (в. о. кер. – Максимілян Кальтер).

VI. Департамент промисловості й торгівлі (начальник – Казімеж Височанський); відділи: 1) адміністративно-правничий і промислово-торгівельний, 2) фаховий промислово-торгівельний (кер. – інженер Владислав Козак).

VII. Департамент праці та соціальної опіки (начальник – Тадеуш Хільд); відділи: 1) соціального страхування (кер. – Аполінарій Ласковський), 2) адміністративно-правничий з питань праці та соціальної опіки (кер. – Владислав Тишковський), 3) фаховий з питань праці та соціальної опіки.

VIII. Департамент суспільного здоров'я (начальник – д-р Рудольф Кулаковський); відділи: 1) адміністративно-правничий з санітарних питань (кер. – Владислав Атхенштадт), 2) фаховий (кер. – д-р Юзеф Міхалік).

IX. Окружна дирекція суспільних робіт (начальник – інженер Казімеж Енгель); відділи: 1) загально-технічний (кер. – інженер Миколай Валентовський), 2) водний (кер. – інженер Юзеф Гризмецький), 3) архітектурно-будівельний (кер. – інженер Станіслав Вуйціцький), 4) дорожній (кер. – інженер Кароль Пелех) [16, s. 2–3].

Таким чином, завдяки структурованому апарату воєводського управління в Тарнополі польська влада контролювала всі сфери діяльності в регіоні, де 50 % населення становили українці. Як бачимо, очільники всіх департаментів і відділів представляли польську громаду. Офіційною мовою адміністрації була польська, нею вівся документообіг. Кар'єра державного службовця була відкрита, насамперед, для етнічних поляків, які закінчили університет. Наприклад, у вимогах «Конкурсу» на вакантні посади зазначено, що претендент повинен подати документи: метрику, диплом про освіту, свідоцтва «приналежності» й «здоров'я», «*curriculum vitae*» (резюме) [11, s. 6].

Серед публікацій 1921 р. виділимо репортаж, приурочений початку роботи територіальної адміністрації: 1 вересня відбулося урочисте відкриття воєводського управління в Тарнополі й освячення будівлі воєводства; на честь вступу воєводи на посаду в парафіяльному костелі та синагозі міста пройшли урочисті богослужіння, в яких взяли участь представники цивільної й військової влади, громадських організацій, чисельна публіка [18, s. 5]. У рубриці «Депеші» процитовано привітання, надіслані на адресу урядовців від керівництва Міністерства внутрішніх справ і цивільної канцелярії у Варшаві, побажання «успішної праці для добра Польської республіки та воєводства» [9, s. 6]. Редакція часопису інформувала про події, що відбулися за

ініціативи воєводи у Тарнополі. Так, в газеті писали про з'їзд старост (25 вересня) [20, s. 6], конференцію з повітовими комендантами (25 жовтня) [12, s. 6]; метою заходів було знайомство й визначення завдань для місцевої адміністрації.

Аналіз змісту перших чисел газети «Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego» за листопад і грудень 1921 р. свідчить, що польській владі вдалося запровадити воєводське управління в Тарнопільському воєводстві. К. М. Ольпінський мав великі повноваження, йому підпорядковувалися департаменти, повітові староства, магістрати тощо. Воєвода призначав і переміщував на відповідні посади державних службовців в регіоні. Розпорядження й циркуляри за підписом очільника оприлюднювали в офіційному друкованому органі воєводства, що сприяло комунікації між владою в Тарнополі й повітах.

У газеті «Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego» подано реєстр польських законодавчих актів, які діяли на території Тарнопільського воєводства з 1 вересня 1921 р. Зокрема наведено постанови відповідних міністерств щодо діяльності у сферах: політичної адміністрації, комунікації, статистики, пошти й телеграфу, праці й суспільної опіки, промисловості й торгівлі, рільництва і садівництва, війська, поліції та санітарно-прикордонної служби. Зазначено зміни в статутах кредитних установ, пенсійному забезпеченні та оренді майна. Оголошено про запровадження ліцензій для торгівлі алкоголем, вугіллям, коксом тощо [17, s. 1–2; 19, s. 1–3]. Польська влада приділяла увагу вирішенню повоєнних проблем на пограниччі, зокрема боротьбі з комуністичною пропагандою, з нелегальним перетином кордону, поширенням контрабанди тощо [15, s. 6].

Висновки. Газета «Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego» – видання урядової територіальної адміністрації в Тарнопільському воєводстві, що відображало політику польської влади в період Другої Речі Посполитої. У газеті висвітлено закони й постанови центральної адміністрації у Варшаві, розпорядження та звернення тарнопільського воєводи. Презентовано відомості про створення та функціонування воєводського управління в Тарнополі у 1921 р., систематизовано офіційні дані щодо його департаментів, відділів, керівників. Статті в місячнику «Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego» містять інформацію про діяльність воєводи, процедуру ухвалення управлінських рішень, критерії відбору службовців на державні посади, а також відображають різноманітні аспекти соціокультурного життя регіону та міста Тарнополя як адміністративного центру в період Другої Речі Посполитої. Таким чином, це видання донині залишається унікальним джерелом знань з історії воєводського управління в Тарнополі, специфіки державного врядування Польської республіки на теренах Східної Галичини в 1921 р.

Література

1. Бойцун Л. Тернопіль у плині літ. Історики-краєзнавчі замальовки. Тернопіль : Джура, 2003. 392 с.
2. Дудяк О. Динаміка національного складу службовців адміністративних органів Східної Галичини у міжвоєнний період. *Наукові зошити історичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка* : зб. наук. праць. Львів, 2001. С. 363–373.
3. Марчук М. І. Територіальне самоврядування у Речі Посполитій. *Право і безпека*. 2014. № 4 (55). С. 21–28.
4. Олійник Ю. В. Організація місцевої влади в Західній Україні у складі Другої Речі Посполитої (1921–1939 рр.). *Місцеве управління та місцеве самоврядування в історії права, держави і юридичної думки* : м-ли XXXIX міжнар. іст.-прав. конф., 2–3 листопада 2018 р., м. Львів. Київ–Херсон : Олдіплюс, 2018. С. 95–100.
5. Патер І. Адміністративно-територіальний устрій Східної Галичини в 1919–1939 роках як чинник державно-управлінської системи Польщі. *Місцеве самоврядування в Україні (XX – початок XXI ст.)*. Західні землі : монографія / відп. ред. М. Романюк. Львів, 2023. С. 173–203.

6. Рубльов О. С. Організація управління в українських землях II Речі Посполитої. *Історія державної служби в Україні: у п'яти томах.* [О. Г. Аркуша, Є. І. Бородин, С. В. Віднянський та ін.; редкол.: С. В. Кульчицький (кер. авт. кол.) та ін.]. К. : Ніка- Центр, 2009. Т. 2. С. 7–32.
7. Юхимюк О. Польський закон про воєводське самоврядування 1922 р. *Вісник Львівського університету. Серія : юридична.* Львів, 2002. Вип. 37. С. 179–183.
8. Adres redakcji i administracji: Tarnopol, Województwo. *Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego.* Nr. 1. Rok I. Tarnopol, 1 listopada 1921 r. S. 1.
9. Depesze. *Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego.* Nr. 1. Rok I. Tarnopol, 1 listopada 1921 r. S. 6.
10. Do Ludności Województwa Tarnopolskiego! *Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego.* Nr. 1. Rok I. Tarnopol, 1 listopada 1921 r. S. 1.
11. Konkursy. *Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego.* Nr. 1. Rok I. Tarnopol, 1 listopada 1921 r. S. 6.
12. Konferencja z powiatowymi komendantami P. P. *Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego.* Nr. 1. Rok I. Tarnopol, 1 listopada 1921 r. S. 6.
13. Koredczuk J. Sylwetki wojewodów tarnopolskich w II Rzeczypospolitej. *Wrocławsko-Lwowskie Zeszyty Prawnicze.* Wrocław : Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2016. Nr. 7. S. 9–19.
14. Od redakcji. *Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego.* Nr. 1. Rok I. Tarnopol, 1 listopada 1921 r. S. 5.
15. Okręg pograniczny. *Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego.* Nr. 2. Rok I. Tarnopol, 1 grudnia 1921 r. S. 6.
16. Organizacja wewnętrzna województwa w Tarnopolu. *Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego.* Nr. 1. Rok I. Tarnopol, 1 listopada 1921 r. S. 2–3.
17. Rejestr ustaw i rozporządzeń administracyjnych ogłoszonych w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej i Monitorze Polskim od dnia 1 września 1921 obowiązujących na obszarze Województwa Tarnopolskiego. *Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego.* Nr. 1. Rok I. Tarnopol, 1 listopada 1921 r. S. 1–2.
18. Uroczyste otwarcie Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu i poświęcenie gmachu Województwa. *Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego.* Nr. 1. Rok I. Tarnopol, 1 listopada 1921 r. S. 5.
19. Wykaz ustaw i rozporządzeń ogłoszonych w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej i w Monitorze Polskim. *Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego.* Nr. 2. Rok I. Tarnopol, 1 grudnia 1921 r. S. 1–3.
20. Zjazd starostów w Województwie Tarnopolskiem. *Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego.* Nr. 1. Rok I. Tarnopol, 1 listopada 1921 r. S. 6.

References

1. Boitsun, L. (2003). Ternopil u plyni lit. Istoryko-kraieznavchi zamaliovsky [Ternopil in the Flow of Years: Historical and Local History Sketches]. Ternopil : Dzhura. 392 s. [in Ukrainian].
2. Dudiak, O. (2001). Dynamika natsionalnoho skladu sluzhbovtziv administratyvnykh orhaniv Skhidnoi Halychyny u mizhvoienniy period [Dynamics of the Ethnic Composition of Civil Servants in Administrative Bodies of Eastern Galicia in the Interwar Period]. *Naukovi zoshyty istorychnoho fakultetu Lvivskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Franka : zb. nauk. prats.* Lviv. 363–373. [in Ukrainian].
3. Marchuk, M. I. (2014). Terytorialne samovriaduvannia u Rechi Pospolytii [Territorial Self-Government in the Polish Republic]. *Pravo i bezpeka*, 4 (55), 21–28. [in Ukrainian].
4. Oliinyk, Yu. V. (2018). Orhanizatsiia mistsevoi vlady v Zakhidnii Ukraini u skladi Druhoi Rechi Pospolytoi (1921–1939 rr.) [Organization of Local Authorities in Western Ukraine as Part of the Second Polish Republic (1921–1939)]. *Mistseve upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia v istorii prava, derzhavy i yurydychnoi dumky : m-ly XXKhIX mizhnar. ist.-prav. konf., 2–3 lystopada 2018 r., m. Lviv. Kyiv–Kherson : Oldi-plus.* 95–100. [in Ukrainian].
5. Pater, I. (2023). Administratyvno-terytorialnyi ustroi Skhidnoi Halychyny v 1919–1939 rokakh yak chynnyk derzhavno-upravlinskoi systemy Polshchi [The Administrative-Territorial Structure of Eastern Galicia in 1919–1939 as a Factor of Poland's State Governance System]. *Mistseve samovriaduvannia v Ukraini (XX–pochatok XXI st.). Zakhidni zemli : monohrafiia / vidp. red. M. Romaniuk.* Lviv. 173–203. [in Ukrainian].

6. Rublov, O. S. (2009). Orhanizatsiia upravlinnia v ukrainskykh zemliakh II Rechi Pospolytoi [Organization of Governance in the Ukrainian Lands of the Second Polish Republic]. *Istoriia derzhavnoi sluzhby v Ukraini: u piaty tomakh*. [O. H. Arkusha, Ye. I. Borodin, S. V. Vidnianskyi ta in.; redkol. : S. V. Kulchytskyi (ker. avt. kol.) ta in.]. K. : Nika-Tsentr. T. 2, 7–32. [in Ukrainian].

7. Iukhymiuk, O. (2002). Polski zakon pro voievodske samovriaduvannia 1922 r. [The Polish Law on Voivodeship Self-Government of 1922]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Serii : yurydychna*, 37, 179–183. [in Ukrainian].

8. Adres redakcji i administracji: Tarnopol, Województwo. (1 listopada 1921). [Editorial and Administrative Address: Tarnopil, Voivodeship]. *Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego*, 1, 1. [in Polish].

9. Depesze. (1 listopada 1921). [Dispatches]. *Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego*, 1, 6. [in Polish].

10. Do Ludności Województwa Tarnopolskiego! (1 listopada 1921). [To the Population of Tarnopil Voivodeship!] *Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego*, 1, 1. [in Polish].

11. Konkursy. (1 listopada 1921). [Competitions]. *Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego*, 1, 6. [in Polish].

12. Konferencja z powiatowymi komendantami P. P. (1 listopada 1921). [Conference with District Commanders]. *Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego*, 1, 6. [in Polish].

13. Koredczuk, J. (2016). Sylwetki wojewodów tarnopolskich w II Rzeczypospolitej [Silhouettes of Tarnopil provincial governors in the Second Republic of Poland]. *Wrocławsko-Lwowskie Zeszyty Prawnicze*. Wrocław : Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 7, 9–19. [in Polish].

14. Od redakcji. (1 listopada 1921). [From the Editorial Board]. *Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego*, 1, 5. [in Polish].

15. Okręg pograniczny. (1 grudnia 1921 r.). [Border District]. *Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego*. Nr. 2, 6. [in Polish]

16. Organizacja wewnętrzna województwa w Tarnopolu. (1 listopada 1921). [Internal Organization of the Voivodeship in Tarnopil]. *Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego*, 1, 2–3. [in Polish].

17. Rejestr ustaw i rozporządzeń administracyjnych ogłoszonych w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej i Monitorze Polskim od dnia 1 września 1921 obowiązujących na obszarze Województwa Tarnopolskiego. (1 listopada 1921). [Register of Laws and Administrative Orders Published in the «Journal of Laws of the Republic of Poland» and the «Polish Monitor» from September 1, 1921, Applied within Tarnopil Voivodeship]. *Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego*, 1, 1–2. [in Polish].

18. Uroczyste otwarcie Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu i poświęcenie gmachu Województwa. (1 listopada 1921). [Solemn Opening of the Voivodeship Administration in Tarnopil and the Consecration of the Voivodeship Building]. *Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego*, 1, 5. [in Polish].

19. Wykaz ustaw i rozporządzeń ogłoszonych w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej i w Monitorze Polskim (1 grudnia 1921) [List of Laws and Orders Published in the «Journal of Laws of the Republic of Poland» and the «Polish Monitor»]. *Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego*, 2, 1–3. [in Polish].

20. Zjazd starostów w Województwie Tarnopolskiem (1 listopada 1921) [Congress of Starostas in Tarnopil Voivodeship]. *Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego*, 1, 6. [in Polish].

Дата першого надходження статті до видання: 28.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 17.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 26.05.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)